

EKSPERTU VIEDOKLIS

Kāpēc, jūsuprāt, skolā bērni cits citam dara pāri?

Agnija Ruzule-Jaudzeme,
skolotāja

Ir vairāki iemesli, kāpēc skolēni cits citam dara pāri. Bieži vien viņi vēlas izrādīt varu pār otru un parādīt citiem, ka ir stiprāki un varenāki. Daži grib izrādīties klasesbiedriem un pievērst sev lielāku uzmanību, jo mājās tās trūkst. Vēl viens iemesls – mājās bērns redz vardarbību un skolā izmanto šo metodi pret pārējiem klasesbiedriem. Ir bērni, kuriem klājas sliktāk nekā pārējiem. Viņi dara pāri citiem, jo nesaprot, kādēļ gan citiem ir, bet viņam nav.

Lelde Baumanē,
mācās 5. klasē

Parasti pāri nodara tam, kas ir savādāks nekā citi, piemēram, viņam ir īpatnējāks hobijs nekā lielākajai daļai klasesbiedru. Dažiem skolēniem tas liekas nepieņemami. Ir skolēni, kuri ir trūcīgi, – arī tādiem dažreiz tiek darīts pāri, bet arvien mazāk, un tas ir labi. Pāri darīšana parasti izpaužas kā kaitināšana, ķircināšana un apsmiešana.

AKTUĀLI

Gandrīz tūkstotis roku pret vardarbību

Akcijas atklāšanā piedalījās 11 dažādu sporta veidu pārstāvji

«Tētis atkal dzer. Mamma mūs modina, un mēs ejam gulēt pie kaimiņiem. Tētis sagrābj mammu aiz matiem un ievieļ virtuvē. Es nezinu, kas tur notiek... Mamma kliedz. Mēs ar mazo māsu raudam. Kas mammucim palīdzēs...» stāsta Maija, 8 gadi.

Šie vārdi četras dienas uzrunāja garāmgājējus uz īpaša stenda Rīgā, Vērmanes dārzā. Akcijā «Mūsu rokas pret vardarbību» 956 iedzīvotāji uz tā atstāja savu plaukstu nospiedumus, paužot protestu pret vardarbību ģimenē.

Visiem akcijas atbalstītājiem vīriešiem pie apģērba tika piesprausta balta lentīte, simbolizējot apņemšanos nekad nepieļaut, neatbalstīt un nepalikt vienaldzīgam pret citu vīriešu vardarbību pret sievieti ģimenē.

Pirmie savu plaukstu nospiedumus uz stenda atstāja Latvijā pazīstami sportisti – džudists Vsevolods Zeļonijs, BMX braucējs Ivo Lakučs, volejbolists Aleksandrs Samoilovs, galda tenisists Rihards Mencis, stājhokejists un sēdvolejbolists Andris Ulmanis, kultūrists Aivars Visockis, snovbordists Artis Mikāls, handbolists Māris Veršakovs, florbolists Jānis Jansons,

hokeja kluba «Rīga 2000» kapteinis Artis Ābols un skeitbordists Rūdolfs Henčels. Akcijas pēdējā dienā uz stenda vairs nebija brīvas vietas. Daži vīrieši ar lepnumu piesprauda pie apģērba balto lentīti. Bija arī tādi, kas nokaunējušies atzina, ka nejutās cienīgi atstāt savas plaukstu nospiedumus, jo agrāk bija rīkojušies vardarbīgi pret sievieti. Socioloģisko pētījumu kompānijas «Latvijas fakti» veiktajā iedzīvotāju aptaujā 87% respondentu atzina, ka visbiežāk par vardarbības upuri ģimenē kļūst sieviete. Vairāk nekā trešdaļa (37%) atzina, ka arī viņu paziņu, radnieku vai draugu vidū ir kāda sieviete, kas ir cietusi vai cieš no vardarbības ģimenē.

Džudists Vsevolods Zeļonijs pirmais atstāja savas plaukstu nospiedumu uz stenda

Dzimumu līdztiesība

Jana Ezeriņa,
divu bērnu māte

Es domāju, ka vardarbību pauž tie bērni, kas cieš no liela emocionālā sasprindzinājuma. Nereti viņiem ģimenē ir problēmas vai arī apkārtējā vide radījusi nelabvēlīgu iespaidu. Lai pasargātu savu bērnu no saskarsmes ar vardarbību, diemžēl atliek vien izvēlēties izvairīšanos no tās – atrast skolu, kurā, pēc pieejamās informācijas, vardarbības gadījumu ir pēc iespējas mazāk. Es uzskatu – ja klasē kaujas tikai viens vai pāris bērnu, pārējie klasesbiedri paši tiks ar to galā. Bērniem ir savi – bieži vien nežēlīgi likumi, un kolektīvs arī bez pieaugušo iejaukšanās spēj pašregulēties.

Sīmanis Ezeriņš,
mācās 3. klasē

Es savā skolā kautiņu esmu redzējis tikai vienu reizi, kad lielle puiši par kaut ko gaiteni sakāvās. Citreiz mēs sitam meitenēm, bet viņas pašas ir vainīgas. Viņas pašas ņem nost mums kokus (ieročus – *aut.*) un mūs kaitina. Pirmajā klasē pie mums nāca viens puika no sestās klases un draudēja. Mūsu klasē mācījās viņa māsa. Viņš teica – ja mēs darišot viņai pāri, viņš mūs sitišot. Bet viņš vairs nemācās mūsu skolā. Mūsu klasē parasti kaujas tikai viena meitene un viens puika. Kad viņiem kaut kas nepatīk, viņi sapsihojas un sit citiem. Mēs viņiem neļaujam sist. Pārējie dzīvo satīcīgi.

PASĀKUMS

Aicina skolēnus nedarīt pāri vienaudžiem

Kopīga zīmēšana pret pārdarīšanu

Gandrīz ceturto daļu Latvijas iedzīvotāju skolas laikā aizskāruši vienaudži. Visbiežāk bērni tiek aizskarti emocionāli. Sociālais statuss, ārējais izskats un rakstura īpašības – tie ir galvenie iemesli, kāpēc jaunieši cits citam dara pāri.

«Bieži dzirdam, ka skolēni apsaukā vai pat iekauša kādu tikai tāpēc, ka viņš neizskatās «normāli» vai neizturas «normāli», ka viņam nav jaunākā modeļa mobilā tālruņa vai mājās nav datora ar modernākajām spēlēm,» stāsta Labklājības ministrijas projekta «Kapacitātes stiprināšana» dzimumu līdztiesības komponentes koordinatore Elizabete Pičukāne.

Iedzīvotāju aptauja arī liecina, ka par skolasbiedru aizskaršanas upuriem vienlīdz bieži kļūst gan zēni, gan meitenes. Vairāk nekā puse aptaujāto domā, ka attiecību problēmas skolā būtu jārisina skolas vadībai. Taču ir arī tādi iedzīvotāji, kas ir pārliecināti, ka bērnam pašam jātiek galā ar saviem pārdarītājiem.

Lai aicinātu jauniešus padomāt par to, kā viņi izturas pret saviem klasesbiedriem un kā vienaudži izturas pret viņiem, 15. septembrī Grīziņkalna skeitparkā notika jauniešu pasākums «Nedari otram pāri».

Pasākumā paralēli Latvijas labāko skeitbordistu un BMX braucēju paraugdemonstrējumiem skolēni varēja piedalīties dažādās spēlēs un atrakcijās, kas rosināja izvērtēt viņu izturēšanos pret vienaudžiem.

«Atpūtas deķi» īpašās datordienasgrāmatās ikviens varēja atklāt savas pārdomas par tiem, kas dara pāri. Šautriņu konkursā skolēniem bija jāizdomā, kāda ricība ir slikta un kāda – laba, un jātrāpa pareizajā

mērķī. Desmit jaunieši, kuri pareizi atbildēja uz anketas jautājumiem par pārdarīšanu, ieguva unikālu iespēju piedalīties labāko Latvijas skeitbordistu meistarklasēs. Izdomājot oriģinālu aicinājumu, kas mudina nedarīt citiem pāri, skolēni cīnījās par jaunu skeitborda dēli. Pasākumā bija arī kopīga tematiskā zīmējuma veidošana un repa dziesmas dziedāšana.

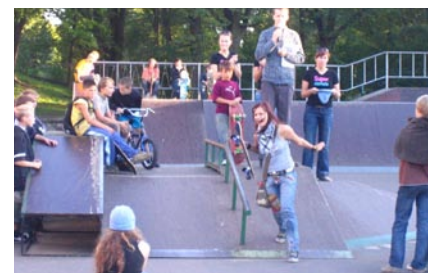
Slikti vai labi – tāds ir jautājums

Augstākie lēcēji tika pie cepures ar uzrakstu «Nedari otram pāri»

Datordienasgrāmatās tiek apspriesti pārdarītāji

Labākā saukļa autorei – jauns skeitborda dēlis

